

Изводи

Број 43 – 44 - Београд, јануар 2021. Година VII

НЕПОЗНАТА, ДРУКЧИЈА СРБИЈА. ЖАР-ПТИЦА — ЛЕТЊА РЕДАКЦИЈА ЗАВЕТИНА

Откако сам као професор отишао у пензију, одлазим у своје родно место, и тамо се вијем од *Васкрсенија* (не до Петровог поста - докле у Србији трају заветине, већ понекад и) до *Светог Аранђела јесењег*. Из села се српско село боље види и чује. И ево, и овог пролећа сам поранио, баш у време кад у Звизду и крушке и трешње и шљиве цветају, а кајсије прецветавају...

* *

Ово је мала трешња у дворишту Лукића у Мишљеновцу, коју је засадио један од уредника "Заветина" (*млађи Лукић*). Ни метар порасла, а већ цвета - погледајте ту лепоту. Уредник који ју је засадио најмање је три пута виши од ње, али временом ће та мала трешња порастати, и надрасти и уредника и читаву летњу редакцију "Заветина"!

* *

... Тај уредник је и песник, и видите примило се оно што је посадио. Колико таквих песника, или писаца данас још, уопште, овде има?

Шта се променило од онда, од 2001. године до данас?

Радо бих да саслушам неку новост, ако је има. А не разговор глупих телефоном. А не часописе који разговарају сами са собом... Све што је вредело нестаје, без трага. Куда? Зашто? Како?

Да ли се још негде на свету тргује, као што тргују наши уредници наших часописа? И куда то води?

...

Нова књижевност ће се бранити и развијати као дивља трешња, као ова наша дивља трешња крај остатка салаша покрај Пека, који је однео тај помахнители Пек, који полуди једном у сто година. Упркос свему. Упркос тим гадовима који је нападају, гризу, упркос тим рупама које су у стаблу избушили шарени дугоклеуни детлић. Видите да та дивља трешња цвета упркос свему. А погледајте њен доњи део стабла!

.....

Или погледајте, само неколико метара даље, од те трешње, тај остатак зида бившег салаша - колико симболике и живота у њему, упркос свему, стихији, годинама, и моћној алхемији заборавља!

... Сви ћемо једног дана бити као тај део зида, остатак чуда и живота, чудо непролазности, моћна магија против Потемкиних села и незапамћеног упињања недаровитих и алавих да се овековече, и да прохода њихова лаж као највећа истина света.

Не може.

Не може.

Само нам амбициозни и себични, самољубиви краду ово земаљско време.

Спречавају обнову.

У селу ме је чекало тужно писмо писмо старе другарице из редакције "Треће Србије" („Драги пријатељу, / Пролеће стигло. Све кренуло да ниче и расте. Видим теби бркови прете да порасту у брчине! Шалим се! Лепо ти стоје. Као да истичу твоју мудрост и знање и тврдоглаву упорност староседеоца. Како си? Како су ране? Да ли зацељују?...») Шта да напишем као одговор?

Више верујем травама и копривама мартовским него песницима који ме окружују, него уредницима књижевних часописа, или толиким печуркама званим нова изд. предузећа.

ЦРНИ ТРОУГАО

Ето шта нас је на нашој ливади покрај Пека дочекало данас поподне!

У овој слици за мене има много више подстрекана него у ономе што се пише и објављује у Србији последњих четврт столећа.

... Док смо ишли Просјанским путем према реци, одједном смо видели црнило пожара који је можда претходног дана прогутао скоро хектар прашумског растиња. То је троугао у чијем једном углу стојим; иза је црнило пожара, дело паликућа; да ли ће и то остати, помишљај, од данашње српске књижевности, после неког неизбежног пожара? И од чега ће нова настајати? Од ретких луковица?

Или ће ту нићи неке травке које су ту расле пре педесет, или петсто година? Земља је тајна, и хумус скрива многе тајне. Па и тајну обнове...

....

(У Мишљеновцу крајем марта 2017)

Видети више >>>>>>>>

ПОВОДОМ НОВОГ ЗАГЛАВЉА

Поводом новог заглавља ове критичке (од почетка) локације* добио сам неколико кратких писама. *Зашто бунар? Зашто Јеротић? Зашто небо, тј. залазак?* Зашто нема и симбола феникса?

Зато. Зато што већ постоји веб сајт „Заветина“, где феникса има, дуплираног. Овај *недељник* је, можда, нека врста продужетка тога сајта, или *online* верзија. Ко не поштује гробове и не воли сећања, или их игнорише, ко пред величанственим небом и заласком, или у време рађања сунца, не осећа вртоглавицу - да ли таква тип уопште појма има и о култури, и о значају обнове? Давно сам поставио нека питања, од којих и ово *има ли данас, у српској култури и књижевности, уметности, друштву, ренесансних индивидуа*, и нисам чуо одговор; ако је неко уопште и покушавао да на то одговори, да ли је то личило на одговор? Да ли су српском друштву потребни обнова, и ренесансни духови, живи духови? Дневне новине су пуне вести о циклусу нове фарме, најгледаније телевизије рекламирају неописиву простоту и срозавање. Помиње се и „модернизација“ Србије; а нико да постави горућа питања ових дана: где смо стигли, куда смо се запутили? Докле ће ово и овако? Ко ће да нас лечи сутра, и прекосутра, кад се разболимо, кад сви одоше изван Србије? Негативна селекција разара биће овог народа и друштва деценијама! Часописи, штампани на папиру, далеко су од улоге коју би требало да имају у једном друштву и његовој култури, јер функционишу кризно и зависно, као ждрече навикнуто на коцку шећера. „Заветине“ (то јест тзв. „Сазвежђе Заветина“) већ скоро деценију попуњавају ону *страшну празнину српског часописног мртвила, глувила, равнодушности, упирући прст на секташку ћоравост и диригованост бирократске књижевности, уметности, на паклени видокруг културних рубрика тиражнијих дневних новина*, где је површни и наметачки манир постао нека врста правила. Ми смо дотерали цара до дувара и како да човек овде буде нормалан? И кога овде брига за обнову и тамо неку трећу српску ренесансу?

(Из Бележнице уредника, почетком септембра 2015.)

* Академија ФЕНИКС >>>>>>>>

УЛАК или застава „Заветина“

*Ове новине не финансира
министарство културе, већ
филантропи из Србије, Европе и
света, зато су оне можда једине
независне новине на Балкану!*

ЗАВЕТИНЕ+ ISSN 2406 – 0399

излази најмање 4 пута годишње * Штампана се само на папиру од броја 10-11/2019 * Цена штампаног броја 300 дина. Дигиталног примерка (ПДФ - путем електронске поште 130 дина) * Годишња претплата за Србију 2000 дина.* За Европу 40 евра * За Америку и Русију 50 долара Одговорни уредник **Бела Тукадруз** * Заменик уредника **Александар Лукић**. * Изд. Сазвежђе ЗАВЕТИНЕ (Мирослав Лукић), 180 309 Београд Улица Сердар Јанка Вукотића 1/13, тел. +381653006950. * Припрема и штампа: Бела мануфактура Pgees. - Рукописи се не враћају. Прилози се хоноришу према могућностима "Заветина" Секретар редакције др **Димитрије Лукић**. Од броја 5 новине се штампају на папиру и на ЦДу. Ликовно решење знака *прејезивања* часописа: **Рајомир Павић Звишковић**.

© Copyright обавезан, Мирослав Лукић

УПУТСТВО ЗА ПРИПРЕМУ РУКОПИСА

Да бисмо објавили прилоге, или вести које нам шаљете, морају бити кратки, тачни, потписани и откупани ћириличним или латиничним писмом српске азбуке, иначе бацамо... Тачније: потрудите се да у предмету (subject) имејла прво напишете своје презиме. Електронску пошту шаљите на адресу miroslav7275@gmail.com. Текстове шаљите као Word dokument (.doc) опцијом attach a file, у фонту Times New Roman или Arial, откупане ћириличном тастатуром. Нове књиге, часописе, обична писма или фотографије, шаљите на адресу "ЗАВЕТИНЕ+" - Мирослав Лукић, 180 309 Београд Улица Сердар Јанка Вукотића 1/13

ПОВОДОМ ТРИ СТРАНИЦЕ ИЗ "КОВЧЕГА БЕЗРАЗЛОЖНИХ УСПОМЕНА"

Треба скидати маске свим тим малим људима, скоројевићима... Што би да живе на туђ рачун!... Е,ваљда због тога утиска машио сам се књиге, **КОВЧЕГА**, има још неколико примерака, и књига се отворила на 108. страни, која се завршава причом о страху, којом одломак у овом посту* почиње. "Добро упознати себе, значи, можда, упознати голем страх, страх од смрти..." После те реченице следи одломак, који се односи на један период, рецимо, моје младости, који је могао понети, барем овде, један другачији, прави наслов "Растанак". У одломку је то био растанак са мојим старим ондашњим пријатељима, Кучевом, завичајем, родним местом и дивним печким плажама, које је све одреда прогутала прашума речна која се формирала последњих четрдесетак година.

Описао сам како изгледају (младе) барабе барабар. Неки су од њих, последњих деценија, променили свет. Али они најжиљивији, успели су да се снађу у том свету који је последњих година, постајао гори од прашуме. Како, то само они знају.

Сад немају више на лицима оне маске које су имали на корзоу седамдесетих минулог века. Сад имају неке друге маске. Улицама ходају маскирани; без душа; душе су и савест ко зна где и када погубили негде уснут... Не, нису они своје душе погубили на почетку те етапе назване у мојој књизи - мало патетично - "ЈЕСИ ЛИ СЕ НАВОЛЕЛА, ДИЛБЕР КОНО ЛЕ, МОРИ, ДВЕ ВЕЧЕРИ БЕЗ МЕНЕ?" То је дошло верменом, коју годину касније, у том досадном или пустом свету у коме је изгледа било дозвољено - све, јер да није, зар би се тај свет толико срзео, и зар би прихватио неке нечасне и недостојне улоге у уметности шкарта и бофла? ...

субота, 14. јануар 2017. -

* Видети више >>>>>>>

ТАЈ ДАН

Тачно пре 31 годину

Ни по чему

Од раног јутра

Тај дан није наговештавао

Ништа друго

До транс и тугу Југославлана,

Сирене и ритуале диктатуре,

Ни оно најгоре...

Као и обично,

Отишао сам на време на посао

И међу књигама испијао

Кафе, пушио,

Гледао кроз прозор,

Полуотворен,

И ослушкивао радосне гласове

Ђака у школском дворишту...

Из те уобичајене свакодневне колотечине,

Тргао ме је глас помоћне службенице:

- Дођите хитно у канцеларију,

Зову вас из болнице...

И даље ми је мука да причам

да се сећам

И да о томе пишем....

(5.мај 2017, око 5 часова)

„АНДАЛУЗИЈСКИ ПАС“; УСУД

Било је то 1928. када се Буњел шетао улицама Фигуераса са Салвадором Далијем. Који му рече : „Сањао сам руку покривену мравима“. Буњел : „Сањао сам облак који је прешао преко месеца и једну бритву како сече око моје мајке“.

И тако су они продужили да ћаскају и сложили се како би од свега тога могли да направе филм. И направили су га... Затим је уследила „Земља без хлеба“ (о страхови и беди шпанског сељака) – филм који није имао гледаоца.

О томе би се могла написати песма, наравно – уметност увек тријумфује над временом – она уметност у којој постоји равнотежа старог и модерног. Надреалисти (писци), на жалост, унели су само смутњу и непоправљиву лудост.

Живота Лазнић, градитељ ћуприја и школа и власник салаша на једном брежуљку у Дубравама, преваливши шездесету, у пуној снази, рушио је горуне око свог салаша, и дебла је бацао низ окомиту литицу, до саме обале Пека. Јер, доле на обали Пека, лакше је могао да их утовари на запрежна кола. Нека су се дебла зауставила на пола брега, и он их је палијама померао. Запамтио сам га добро јер је имао бркове као *Скерлић*. Нашли су га следећег дана, мртвог, под једним деблом. Једва су га извукли и убрзо сахранили по православном обичају, уз дужно поштовање, као што и доликује угледном мајстору и домаћину који је узео знатно учешће у подизању месног храма. Увек је возио бицикл журећи на свој салаш у Дубравама са обавезном преломачом на леђима, и увек је знао да се нашали са нама децом, свињарима и чобанима крај пута, пружног насипа.

Могла би о њему да се напише песма. Песма о крви : о горуновима – балванима који се котрљају низ окомити брег право на њега. Сирова и храпава масивна дебла све руше и мрве пред собом : младе вишње и трешње, леску, плаво крто камење. Као ваљак – *ваљак револуције*...

**

Касно сам прешао да живим у Београд, и нисам стигао да упознам сликара Леонида Шејку, најизразитијег представника *Друге српске ренесансе*. Али сам запамтио добро, касније, када су посмртно објавили белешке и поезију, одломке из дневника и друго, онај детаљ како је као прави анатом посматрао шта све може да учини Сунце са неком биљком истргнутом из земље.

...

(Из НЕОБЈАВЉЕНИХ РУКОПИСА ↔ извод)

човека који се бави мистиком кажу да је одбачен и односе се према њему као према некоме ко је изгубљен, а хумани социјалисти већ припремају за такве људе посебну врсту азила у којима ће се са таквима поступати као са онима који су, благо речено – скренули с памети. Тако се према мистици односе савремени „свесни“ људи, за њих проблем мистике не постоји – „скептични духови“ све знају и ни у шта више не сумњају...“

Берђајев је све то написао, лепо описао, и пре него што су се родили Попа, Павловић, Иван В. Лалић! Тек у педесетој сам, понављам, јасно сагледао, шта су ми урадили, као младом човеку и песнику, склоном мистици, *проноснирани комунистички уредници! Ниједан од њих, као човек или уметник, нити је покушао, нити је био кадар за то да покуша, да разведе таму која је обавијала мистику!* (Да се разумемо; време је учинило своје; већина је помрла; они који су још живи и старци са душом у носу, опаметили се нису; *то јест, оболели су од неописиве парцијалне амнезије и ђуранске сујете;* књижевни су патуљци – чак и када је понеко од њих догурао до оне чувене *параакадемије паранаука и параметности!* Умрле су и умиру културне штеточине првога реда, несвесне, као што су zatrавени лажном мистиком оличеном у многим заблудама вас свој век и лепо проживели!) *Неморално је на самом издасају 20. века штампати и даље њихова изабрана и сабрана дела и недеља и папагајски понављати да су задужили српску културу и да су величине; нису!* Задужили су дебло један комунистички режим који их је омогућио и канонизовао, и квит! Нема разлога за тријумфализам; не! Друга половина двадесетог века – и када се говори о такозваним највећим књижевницима српским – испуњена је низом стваралачких трагедија : *врви од мутаната, од надуваних прилика и људи или сада већ повампирених авети, од људи који су поверовали да ће сунчана светлост рационализма коначно надвладати месечарски сјај мистике.* На жалост, и међу мојим вршњацима (оним на универзитету, оним са титулама, оних који су добили извесно солидно књижевно образовање) има доста таквих: основали су или већ оснивају и живе у грозном књижевном подземљу при слабој вештачкој светлости... Као уредници, погледајте, шта објављују : ствари које подилазе јефтином укусу несвесних маса које су на својој кожи добро осетиле гнусобу атеистичког и безбожног образовања, дресирња. Те масе у мистици такође виде нешто тајанствено, несхватљиво, сулудо, апокрифно. Крај двадесетог века обележиле су мешање религиозне истине са грубим сујеверјем, мешањем мистичног искуства са окултизмом, спиритистичким шарлатанством... Духови су пуштени из боце, и представници самољубиве побуне против Бога, куфераши и ини сатрапи (у књижевности) приказивани су као некакви сведи. *Они јесу били свеци, прави свеци тзв. и тобожењег хуманог социјализма, са „људским ликом“ ...*

Књижевни сведи српске књижевности друге половине 20. века (на жалост), понашали су се фактички као Велики Татори српске књижевности, а то значи као следбеници идеје Велики Инквизитора. (“Свуда где има таторства над људима, свуда где се води тобожења брига о људској срећи и задовољству, брига која иде заједно са презрењем према људима и са сумњом у њихово узвишено порекло и њихово узвишено позвање – живи тај дух Велики инквизитора....”) Официјелна књижевна критика имала је троглаву моћ, ојачавајући анахрону институцију Таторства и Велики инквизитора. Берђајев је подсетио да су прве речи којима се Велики инквизитор обратио Христу након затварања у тамницу, биле ове : “*Ти немаш ни права да нешто додаш ономе што си већ раније рекао. Због чега си сада долазио – да нам сметаш? Да, ти си дошао да нам сметаш, то и сам знаш*“.

На крају једне моје књиге песама, написане када сам имао двадесет и кукур година, била је и песма о Гетсиманском врту,

и о Распећу. *Песник, који је певао о томе, био је осуђен да буде распет, пре тридесете; и ја сам био распет; то је било ново распеће – које су извршили уредници – песници.*

У дубоком окриљу ноћи и таме, верујући да ће епоха Хокус покуса, титоизма (тобожењег хуманог југословенског социјализма, са људским лицем) потрајати две хиљаде година, они су обављали књижевне езекуције мирно, механички, немилосрдно. *Како су били кратковиди, нећу рећи глупи, ни ретардирани; како су били самоуверени – сви ти уредници наше младости!* Сви ти који су успели да објаве тоне и тоне безвредних књига, да добију све могуће награде и високе титуле и одликовања, чак и одликовања официра француске легије части! Сви ти, које ће у новинама, домаћим и страним, етикетирати као угледне песнике и књижевнике, а једног од њих ће чак назвати и „српским Пастернаком“! Сви су били купљени одвећ јефтино, како се иначе кућују куфераши. А Пастернака нека оставе на миру, да вечно почива у своје вечном дому! Дакле, сви ти српски књижевници епохе хокус покуса које су нахвалили или још увек хвале и штампашу, налик су на Великог инквизитора : њихов дух је од почетка био лукав, оличен у конзервативизму који чува наметнуту државну тврђаву, наметнуте старе облике живота... Волео бих да се сетим, да могу поново без отпора да читам оно што је по њиховом мишљењу најбоље што су написали; али они су били толико дрски, округли и поткупљени да су и приче за децу тровали владајућим идеолошким отровом. Ко је од њих, где, када, у ком делу, или макар есеју, песми, написао ишта ноле озбиљније о религиозном смислу живота, о апсолутном достојанству личности и о коначној слободи? Нико од њих, да су којим случајем живели у исто време када и Достојејски, Берђајев или Пастернак, не би био достојан, ни да им изглана чизме!...

Такви су ме као песника спречили, покушали да ме спрече; таква олош ми је загорчала књижевну судбину. И сви су били, без изузетка, људи који су већ у раној младости подлегли првим искушењима близине нове револуционарне власти; склопиви са њима тајне и невидљиве пактове... Они су веровали у једну другу религију, религију социјализма, у религију замене хлеба небеског хлебом земаљским. Градили су Вавилонску кулу послератне српске књижевности, обоготворивши људску и стваралачку ограниченост... Српска књижевност на издасају 20. века је највише налик на ту њихову Вавилонску кулу, на страшно искушење којем су подлегли и они за које се не може рећи да нису имали дарова...

Ту Кулу ће срушити генерације које долазе, наша деца; а и сама ће се урушаваати. Под њеним рушевинама ће процветати по неки песник, неки стих, неки роман, можда, вредан спомена...

НАКНАДНА НАПОМЕНА:

Све ово сам написао пре скоро десетак година. Погрешно сам; помислих пре неки дан, пратећи други програм РТС, где су хвалили на најбуљтавији могући начин све те подупираче Вавилонске куле послератне српске књижевности... Стрва!

(20. јануар 2013) * — Прво публикување - >>>>>>>>>

* Не, нисам погрешно. 20. децембар 2018. Варберг, Шведска. Уопште нисам прерано закукурао!

ТРАГОМ ЧЕТВРТЕ СВЕСКЕ

ПИСАЊЕ ЈЕ РАСПАКИВАЊЕ. — Приче које нико не зна - „Јесте ли икад мислили на приче које нико не зна, на догађаје који су закопани, најпре у ћутању, па затим у потпуном забораву?“

Ето, о тим причама које нико не зна, и догађајима који су закопани у ћутању и забораву, хоћу да причам.

Али моје детињство, моја младост, мој живот су још увек *нераспаковани!*

Ево, почињем: затворите врата, прозоре, седите насупротив и слушајте. И ако вам се деси случајно да заплачете, будите обазриви – окрените главу. Сузе ме као предели тужни и опустели, стерилизовани, и ко смрт блиског бића, чине slabим и болећивим. И кад завршим причу, молим вас, немојте ништа рећи.

Изађите тихо и неповратно, оставите ме самог, да ме смири згрушан хоризонт празнине ноћи...

Поводом Дневника за Сенковића или Последње писмо које Ти пишем. Увод у нешто без краја...

Друга је година како свуда за собом вучем твој дневник ... Исписан је у зеленој студентској теки од двеста страница на неких 118 страница. Празно око 80 стр. Њих попуњавам ја. Војник сам и времена има напретек! Често мислим на Тебе, сам Бог зна зашто. Писао сам ти неколико пута оних првих регрутских месеци; ниси ме удостојила ни одговора!? Хвала због тога!

Недавно ме прекомандоваше у Дом ЈНА Титоград (Гарнизонска библиотека). Поподне, кад капетан Керетић и пуковник Арамбшић оду могу да телефонирам и да позовем Загреб... Не, не прибојавај се, иако ме многе ствари муче у вези са нама и нашим раскидом, нећу звати. Нећу те гњавити. Ни ово писмо неће бити дуго... Како сам провео последње две године?

Све до одласка на одслужење војног рока – све то време гризе као со у рани. А нарочито кратки боравак у Задру, пред сам долазак у касарну...

Радим као гарнизонски библиотекар. Кроз прозор библиотеке виде се Проклетије. Румени врхови. На обалама Рибнице већ цветају јорговани. Понекад, седнем у шинобус, као да нисам у војсци, и одем у Вирпазар. Опчињен сам лепотом Скардарског језера.

Април је, много лепши и много тужнији него пре две године, када си ми послала у Студентски град уверење које је потписао твој гинеколог као некакав доказ, који ја уопште нисам тражио...

Зашто ти је све то било потребно, то гупо уплитање у једну гнусну лаж? Зар се са једном очевидном лажу може уопште нешто започети, или завршити?

СIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд

82 (497 . 11)

ЗАВЕТИНЕ+ : новине српске ренесансе : стооке васељенске новине будућности / одговорни уредник Бела Тукадроз . - 2014 , бр. 5 (сеп..)

- - -

Београд : Сазвежђе Заветине , 2014 - (Београд : Бела мануфактура Press) . - 43 cm

Тромесечно . - Штампано изда. почиње са бр. 5 . -

Друго издање на другом медијуму : Заветине + CD-ROM) = ISSN 2334 - 8704

ISSN 2406-0399 = Заветине + (Штампано изд.)

COBISS.SR-ID 209645324

Оно што је најлепше и најмучније у твом дневнику, то је оно између редова, прећутано, горко поглавље погрешног откључавања... Све оно што сам ти написао у неколико наставака Романа о Сенковићу, све је то било борба за улогу, предигра, вежба – искушавање и себе и Тебе. Ја сам писао **наставке, Ти лажљива писма**. Немајући ништа паметније да радимо, играли смо се пером...

Враћам Ти сва писма која си ми написала (она која сам сачувао), прочитај их, ако можеш, поново – она најчешће нису оно што на први поглед изгледа, мене су преварила и довела у заблуду. У исто време, када си их слала у Београд, Ти си писала и неком у Карловац, у шта сам посумњао већ у фебруару 1975.

Дописивала си се са човеком за кога си говорила да је **о г п и с а н**, тј. да си га отписала заувек...

Последња писма која си ми написала, када си схватила да сам је прозрео твоју главну лаж, деманти су Твог **срцепадателног дневника**...

Од оног дана када сам остао потпуно сам у Првом блоку Студентског града пошто су мог шимера Г. **затворили у лудницу**, пекао сам се на жеравници перфидности двоструке природе девојке коју сам сусрео под необичним околностима на једном пропутовању кроз Загреб, и...

Ту сам застао. То је био конатрапродуктивни концепт писма које, срећом, **никада нисам послао**...

В. Шкловски је починио две неопростиве глупости: прву, што је допустио да му преотму вољену; другу, што је о споменутој написао **плтску књигу** (3/10/1973).

*

Странице и странице Недовршеног романа (тзв. *Романа о Сенковићу*) писане плавом хемијском оловком, исправке, дотеривања – црвеном хемијском. **Дотеривања не вреде ни лулу дувана, убијају главну замисао, разгранату стварност суровог војничког живота, који је на моменте, на вежби у Радовцу, имао и своју непоновљиву страну**...

На пример: ...Мој друг Ђорђован, родом са Косова, повео ме изван логора према величанственим камењарима и напуштеним појатама, покривеним сламом, у долинама за које никад не бих помислио да постоје. Нигде никог осим залуталих војника који руше шуму за логорску ватру. Сутон неописив – волео бих да овде дођем и као цивил, једном... Седимо на једном платоу.

– Хајде да кренемо, каже Ђорђован, мрак се спушта, опасно је по таме силазити низ овај камењар јер је пун пукотина... Ах, какви облаци. Ђорђован се наљутио на једну стену – хајде да је срушимо! „Види како је бео овај камен“, каже покушавајући да измери стену. Руши ситније делове и они се котрљају с бужом. Сутон се спушта тихо као сомот мирнујући на висобабе и црногорицу...

*

...Мени се синоћ отворила диза, трт, трт, трт, буп, буп! Па, прдим, јебо те бог, а Невен црвени. Ја опет : trrrr, а Невена зезам: – Што прдиш, зар те није стид? – лупета Лука (молер из К.)... Какви примитивци, какве сировине! Замисли да са таквима и горима мораш да проведеш заједно 365 дана!

То сам осећао од првог дана у касарни, то осећам из дана у дан, то осећам и ове вечери када је већ прошло скоро пола војног рока. Кад будем отишао одавде биће то спас...

Тешке речи, ипак. Нису сви такви, не. Близанци Сичеви, Крањчић, Симоновић, Гигулеску, и други – Поповић, Божић, знају да се понашају... Већ трећи дан киша пада, а ја цепам стражу на „двојци“ (само ноћу – преко дана се углавном излежавам).

Извесно је да ја *више не могу да ћутићим и одлажем причу*. Отупео сам...

Какво је ово друштво, има ли у њему праведне расподеле, прокламоване једнакости, сигурности?

Мој очај понавља: не! Наше друштво није здраво, оно је на путу да то постане, али сада, сада – у њему не могу избећи страшно осећање издвојености, усамљености, очаја. Доказ : **ови моји записи**.

И други доказ: **мноштво бића у беспућу**.

Намерно се не позивам на статистике о порасту броја душевних болесника (како у мањим местима тако и у већим градовима), о порасту самоубиства, о страхоти социјалних разлика у једном друштву које се хвали својом праведношћу.

Да ли је то случајно што су јунаци савремене српске прозе негативци, усамљени, несрећни и одбачени јунаци, меланхолични ликови?

(...)

*

Ако ме не одреде за стражара, читаћу Пастернака и, можда, забелешке које водим редовно последњих месеци.

Од 12 – 14 сати, „Јединица“. Какво сунце!

Облаци бели, бели облаци навиру са високих горских видика, налик на пропете коње белце, пена, благодат снежних врхова планина. Имам онолико година колико је имао песник Б. М. *када је свој живот окончао*.

Тачно је подне.

Звони са католичке катедрале. И одмах затим оцино учење дове са минарета... То ми се допадало када сам стигао у касарну, само што онда не беше небо овако плавојасно. Смокве су дозреле, пуне густог белог сока, а сада су смокве сиве, без лишћа и плодова... И ја гледам у даљину, преко катедрале и минарета, преко равног Ђемовог поља према мапама у даљини око Скадарског језера; земља ће, настави ли сунце да сија оваквом јачином, почети да зева као змија...

...

Свестан да су најлепше и најстрашније ствари неизрециве, зашто настављам даље?

Због облака. Заиста, због облака – каквих облака?

Лиља беличастих облака. Маса распрунутих облака у којима је гранула експлозија наранџасте светлости сунца које залази а не види се. Руб сваког лила облака је позлаћен, ови облаци скоро да додирују низове голих планинских грена. У подножју ових грена је разливена Морача. Као моћни снопови рефлектора, зраци сунца се пробијају као стреле у пукотинама лила облака. Какав контраст светлонанџасте вез око хрпа лила облака. Пред мојим носом су плантаже винограда, огласи се сирена брзог воза, и : полако јењава лепота заласка...

Мај месец, 2013. - Видети више >>>>>>>

Број 43 – 44 - Београд, јануар 2021. Година VII. Садржај — **Изводи** | НЕПОЗНАТА, ДРУКЧИЈА СРБИЈА. ЖАР-ПТИЦА — ЛЕТЊА РЕДАКЦИЈА ЗАВЕТИНА | ЦРНИ ТРОУГАО | ПОВОДОМ НОВОГ ЗАГЛАВЉА (1) | ПОВОДОМ ТРИ СТРАНИЦЕ ИЗ "КОВЧЕГА БЕЗРАЗЛОЖНИХ УСПОМЕНА" | ТАЈ ДАН | „АНДАЛУЗИЈСКИ ПАС“; УСУД | **ИЗ НЕОБЈАВЉЕНИХ РУКОПИСА** Изводи Белатукадроз | БРЕСТОВИ — ПРЕКО ПЕКА (ПУДИНО) | ГОДОВИ ТАЈНЕ | АРХИПЕЛАГ ИЛУЗИЈА | ПУДИНО. — **Столица Савета за визије** | БЕЛО, ЦРНО, ЦРВЕНО (3) | УРЕДНИЦИ | ЛЕТО 2017. НИН - укорићено годиште за 1953. * — Борислав Михајловић: Једна сезона у Паризу... | ДУГОВЕЧНА ТОПОЛА (4) | КАД ЦЕЗВАЛИЈЕ ОПАДАЈУ ИЛИ ЛИКЕР СА УКУСОМ ДИВЉИХ ЦРНИХ ТРЕШАЊА | СМУКОВИ | ИЗ "СЛУЧАЈНО НАЂЕНОГ РУКОПИСА" (5) | ПОВОДИ (И) — Из мог угла: жути цвет... | НАША СЕОСКА КУЋА | ЛИСТАЈУЋИ ЗАПИС, ЗАПОЧЕТ НА ЈЕДНОЈ ПЛАЖИ НА ОБАЛАМА ПЕКА, 26. августа 1971. | ТРЕЋА СРПСКА РЕНЕСАНСА (6) | ТЕНИЈЕ | СВЕТИ АПОСТОЛ ФИЛИМОН — **СЛАВА ДРУШТВА „СУЗ“** (7) | **ШУМСКА МАЈКА** (МАМА РАДУРИ) | **ПОВОДИ** (И) — Уз поглавље „Настављач АМАНЕТА“ — кратка, неизбежна напомена | **МОНУМЕНТАМ АЕРЕ**, ЕТС. И ТАКО ДАЉЕ (8) | **БОГ ЗНА МОЈУ ТАЈНУ ЗАМИСАО** | Из Необјављених рукописа | „Сеј, сеј, свуда где стигнеш, пшеницу коју ти је Господ дао... — Из писама „Гласнику“ „Заветина“ | **На релацији КОВИОНА** — ПУДИНО ... **Ракић је имао свој сан...** | **ДЕСЕТ, ДВАДЕСЕТ, ИЛИ СТО ГОДИНА ДОЦНИЈЕ** (9) | **Уместо предговора једној књизи (скоро непознатог писца из провинције).** — Сlike из мога албума (Необјављене књиге, 1) | **ТАЈНА КЊИГА ВЕЛИКЕ ДАМЕ**. СВЕТИ ЗАВЕТ ЂУТАЊА | БЕЛЕШКЕ 16 август - 1. септембар 1973. **НОВИ МЕТОД У РИБОЛОВУ**, АПОКАЛИПТИЧНИ | КОСМИЧКИ ИНСТИТУТ „КОПЕЛИУС“ | **ВИНАВЕРОВА МИЊУША** (10) | **ДУТЕ ЊИВЕ** — **На тим линијама крајњег северостока и југоистока Србије**...(Голубац – Врање) | ДУТЕ ЊИВЕ. — **ДУБОКО ОРАЂЕ**. РАЛОМ ЈЕЗИКА... | **ФАТАМОРГАНЕ**, 2 (11) | "То је та змија", вели отац... | **ЗЕЛЕНО, БЕЛО, ЦРНО, ЦРВЕНО** | **ЗАГЛЕДАН У ТРАГОВЕ ИШЧЕЗЛИХ ПУТЕВА СРБИЈЕ** | **НА КРАЈУ ЛЕТА** | **ПРЕЛЕСТ** — **УВОД У НЕСЛУЂЕНИ УЖАС** > **НАЖАЛОСТ** (12) | ЧАСТ СВАКОМ, **ВЕРЕСИЈА НИКОМ** | Две белешке из "Цвикера" (свеска без броја) | **ПОДВУЧЕНО** | **ГДЕ ЈЕ НАША СРЕЋА?** (13) | **УВОД У НЕСЛУЂЕНИ УЖАС** | **О ПРЕЛЕСТИ** — резиденцијални писци | **САНДАЛЕ** | **КРИТИКА КРИТИКЕ**. Или — **Зашто је немогућ данас књижевни самодржац?** (14) | **ИЗВОДИ**. — **Чешљугар и опустели потески путеви** | **Шта ја имам против Добрице Ђосића?** | **Што не пустићим покојника да мирно почива у гробу?** (15) | **Космички институт „Копелиус“** | **Станислава Винавера** (Из **Бележника Белатукадроза**) — **Зашто у Србији данас нема више имуњитијих писаца?** | **ТРИ ПУТА ПОДВУЧЕНО** | **Књижевна проституција** | Поводом рукописа које никада нисам штампао... (16) | **Десет година касније ОД ЗЕНОНА ДО БЕРГСОНА** тежине 1292 грама продаваће се за 531 динар што је испод цене тоалет папира исте тежине | **НЕОПХОДНОСТ. ИЛИ КРАЈНОСТ?** (17) | **КУМОВАЊА** | **Мој нови кум - Г. Батуран** | | **ДИБИДУС: Успомене на Колекцију НОМОКАНОН.1** — 2 (18) | **СПОРО** — ИДЕ, ИПАК, СВЕ, **ОВДЕ** | **Петак**, 5. фебруар 1993. 20. 55 ч. | **ФРАГМЕНТ ИЗ „КУЋАНСКЕ СВЕСКЕ“** (2013, јун) (19) | **ЗАВРНУТЕ СЛАВИНЕ И КОМЕНТАРИ** | **ДИБИДУС: ПРОДАВАЦ** | **ПОНУЂАЧ** — „ПОПАЈРЦ“ — **АНТИРЕКЛАМА**: случај и судбина одштампаних књига познатих писаца | **ПРЕВАРЕ** (20) | **БАДОВИНАЦ ЈЕ ХРКАО ДУБОКИМ СНОМ...** | **УЗ „ВЕЛИКО ВРАЂАЊЕ“** | **СИНИШЕ РИСТИЋА** | **АРОМА „АНТИЦИПАТИВНЕ“ КРИТИКЕ** (21) | **ИСПУЊЕЊЕ КЊИЖЕВНЕ ПРАВДЕ** | **Став Чврсто уверење. Сведочанство** | **Наша линија или о бестидности и штетности јавног живота и политике без морала и идеала.** — **Примери тзв. Волујске књижевне критике или ти блесиметар једног апсурдисте** | **БУЂЕЊЕ ИЗ КОШМАРА** | **Тешка година за ракове (2003).** (22) | **СВАСТИКЕ**. **ПАРАЛЕЛЕ** | (Из Бележника Белатукадроза) (23) | **ТАКО ЈЕ ЗАПОЧЕЛА ДВЕ ХИЉАДЕ ДВАДЕСЕТА ПОСЛЕ ХРИСТА ХОРОСКОП: ШТА КАЖУ ЗВЕЗДЕ?** | **МОГУЋИ НАЦРТ „АУТОВНОГРАФИЈЕ“** — **ФРАГМЕНТИ из рукописа**. Без патетике и цепидлачења (24) | **ПОНОРИ** | **ПОДСЕЊАЊА**. **ТИТОНИК** | **БОГ НИКОМ ДУЖАН НЕ ОСТАЈЕ...** | **ДНЕВНИК ПИСЦА** (25) | **НУЛТИ БРОЈ** часописа „ЗАВЕТИНЕ“ (26) | **ЧИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕКЕ** | **АКАДЕМИЈА АЛХЕМИЈЕ** : ПРИСТУПНА БЕСЕДА | **БИЦКЛ ДОН ПУЗА** > **ТРИ ПЕСМЕ БЕЛАТУКАДРУЗА** (27) | **БУРГИЈЕ** > **ТВОРАЦ „ЧЕТВРТЕ СРБИЈЕ“** (28) | **ВЕЛИКИ БАТА** или реформе преко леђа пензионера (29) | **БУРГИЈЕ ИЗ НОВИНА** | **СРПСКА ЕМИГРАЦИЈА** | **Факсимил писма Др Бранислава Петронијевића из 1948. године** | **ИСТОРИЈСКА СИЛА, ТЈ. ПРОЛЕТЕРИ И КУФЕРАШИ** (30) | **ТРАГОМ ЧЕТВРТЕ СВЕСКЕ** | **ПИСАЊЕ ЈЕ РАСПАКИВАЊЕ**. (31) |